

**ЖАМААТТЫК КЕЛИШИМДЕР ЖӨНҮНДӨ
МЫЙЗАМ.**

Кыргыз Республикасынын
Жогорку Кеңеши 2
004-жылдын 30-июнунда
Мыйзам чыгаруу жыйыны
тарабынан кабыл алынган

1-статья.

Мыйзамдын милдеттери жана колдонулуш чөйрөсү.

Мыйзам социалдык-эмгек мамилелерин келишимдик жөнгө салууга көмөктөшүү жана кызматкерлердин жана иш берүүчүлөрдүн социалдык-экономикалык таламдарын, ошондой эле иш берүүчүнүн кесиптик бирликтер менен өз ара мамилелерин шайкеш келтирүү максатында сүйлөшүүлөрдү жүргүзүүнүн, иштеп чыгуунун, жамааттык келишимдерди түзүүнүн жана ишке ашыруунун укуктук негиздерин белгилейт.

Жамааттык келишимдерди түзүүнүн негизги принциптери

2-статья.

Жамааттык келишимдерди түзүүнүн негизги принциптери

Жамааттык келишимдерди түзүүнүн негизги принциптери болуп төмөнкүлөр саналат:

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын ченемдерин сактоо;
- - тараптардын өкүлдөрүнүн компетенциясына;
- - тараптардын тең укуктуулугу;
- жамааттык келишимдердин мазмунун түзгөн маселелерди тандоо жана талкуулоо эркиндиги;
- кабыл алуунун ыктыярдуулугу жана милдеттенмелерди камсыз кылуунун реалдуулугу;
- - жамааттык келишим боюнча өзүнө алынган милдеттенмелерди милдеттүү түрдө аткаруу;
- - кабыл алынган милдеттенмелерди аткарганандыгы үчүн тараптардын, алардын өкүлдөрүнүн, кызмат адамдарынын же башка адамдардын жоопкерчилиги.

3-статья. Негизги түшүнүктөр.

Жамааттык келишим эмгек жана социалдык-экономикалык мамилелерди жөнгө салуучу жана иш берүүчү менен анда иштеген кызматкерлердин ортосунда, ошондой эле иш берүүчүнүн кесиптик бирликтер жана кызматкерлердин башка өкүлчүлүктүү органдары менен мамилелерин жөнгө салуучу локалдык ченемдик акт болуп саналат.

Кызматкерлердин өкүлдөрү - өздөрүнүн уставдарына ылайык өкүлчүлүк кылууга ыйгарым укук берилген кесиптик бирликтердин жана алардын бирикмелеринин органдары, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык түзүлгөн кызматкерлер тарабынан ыйгарым укук берилген.

Кесиптик бирликтин мүчөсү болуп саналбаган кызматкерлер жамааттык сүйлөшүүлөрдү жүргүзүүдө, жамааттык келишимге, макулдашууга толуктоолорду киргизүүдө, өзгөртүүлөрдү киргизүүдө жана алардын аткарылышын контролдоодо кесиптик бирликтин органына алардын таламдарын билдирүүгө ыйгарым укук бере алат.

Иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрү - уюмдардын жетекчилери же уюмдун уставына, башка мыйзам актыларына ылайык ыйгарым укук берилген башка адамдар, иш берүүчүлөрдүн бирикмелеринин ыйгарым укуктуу органдары, иш берүүчүлөр ыйгарым укук берген башка органдар.

4-статья

Корутунду, кароо жана коллективдин ишке ашыруу келишимдери.

Жамааттык келишимди түзүүдө, кайра кароодо жана аткарууда кызматкерлердин жана алардын өкүлдөрүнүн мыйзамдуу укуктарын чектеген мамлекеттик, коомдук жана башка органдардын ар кандай кийлигишүүсүнө тыюу салынат.

5-статья. Сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү укугу.

Тараптардын кайсынысы болбосун жамааттык келишимди иштеп чыгуу, түзүү, өзгөртүү жана толуктоо боюнча жамааттык сүйлөшүүлөрдү баштоого укуктуу.

Экинчи тараптан сүйлөшүүлөрдүн башталгандыгы жөнүндө жазуу жүзүндөгү билдирүүнү алган тарап жети күндүн ичинде сүйлөшүүлөрдү баштоого милдеттүү. Кызматкерлердин атынан сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү жана жамааттык келишимге кол коюу укугу алардын тиешелүү органдары, башка ыйгарым укуктуу кызматкерлер жана өкүлчүлүктүү органдар тарабынан өкүлчүлүк болгон кесиптик бирликтерге берилет. Иш берүүчүлөрдүн атынан жамааттык сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү жана жамааттык келишимге кол коюу укугу ушул Мыйзамдын 3-статьясында көрсөтүлгөн иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүнө берилет.

Иш берүүчүлөр, аткаруу бийлик органдары жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары кесиптик бирликтин, башка ыйгарым укуктуу кызматкерлердин жана өкүлчүлүктүү органдардын кароосуна сунушталган эмгек жана социалдык-экономикалык маселелер боюнча сүйлөшүүлөрдү жүргүзүүгө милдеттүү.

6-статья. Сүйлөшүүлөрдү жүргүзүүнүн тартиби

Жамааттык сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү жана жамааттык келишимдин долбоорун даярдоо үчүн тараптар паритеттик негизде ыйгарым укуктуу комиссияны (органды) түзөт. Комиссиянын (органдын) курамы, сүйлөшүүлөрдүн мөөнөтү, орду жана күн тартиби тараптардын чечими менен аныкталат.

Жамааттык келишимдин мазмунун түзгөн маселелерди тандоодо жана талкуулоодо сүйлөшүүлөрдүн катышуучуларына толук эркиндик берилет.

Аткаруу бийлигинин органдары, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, иш берүүчүлөр жана алардын бирикмелери кесиптик бирликтерге жана башка өкүлчүлүктүү органдарга жамааттык сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды берүүгө милдеттүү.

Сүйлөшүүлөрдүн катышуучулары мамлекеттик же коммерциялык сыр болуп саналган маалыматтарды ачыкка чыгарууга укугу жок.

Эгерде сүйлөшүүлөрдүн жүрүшүндө тараптар макулдашууга жетише алышпаса, протокол түзүлөт, анда пикир келишпестиктин себептерин жоюу жана сүйлөшүүлөрдү кайра баштоонун мөөнөтү жөнүндө тараптардын сунуштары киргизилет.

7-статья. Пикир келишпестиктерди чечүү.

Сүйлөшүүлөрдүн жүрүшүндө пикир келишпестиктер келип чыккан учурда тараптар тараптардын бирдей сандагы өкүлдөрүнөн макулдашуу (макулдашуу) комиссиясын түзөт. . Макулдашуу (макулдашуу) комиссиясы жети күнгө чейинки мөөнөттө пикир келишпестиктердин протоколун карайт жана талаштын маңызы боюнча чечим (сунуштар) кабыл алат. Кабыл алынган чечим (сунуштама) боюнча тараптардын ортосунда макулдашууга жетишилбеген учурда кесиптик бирликтер, башка өкүлчүлүктүү органдар

алардын талаптарын колдоо үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган чогулуштарды жана митингдерди пайдаланууга укуктуу.

8-статья. Сүйлөшүүлөрдүн жүрүшүндөгү кепилдиктер жана компенсациялар.

Тараптардын өкүлдөрү катары сүйлөшүүлөргө катышкан адамдар, ошондой эле комиссиянын ишине катышуу үчүн чакырылган эксперттер жана адистер сүйлөшүүлөр жүрүп жаткан мезгилге негизги ишинен орточо эмгек акысын сактоо менен бошотулат. тараптар, бирок үч айдан ашык эмес. Сүйлөшүүлөргө катышуу менен байланышкан бардык чыгымдар тараптар аныктаган тартипте компенсацияланат. Эксперттерге жана адистерге акы төлөөнү чакырган тарап төлөйт. Жамааттык келишимге катышкан тараптардын өкүлдөрү аларды жүргүзүү мезгилинде тартиптик жазага тартылышы, башка ишке которулушу, жүрүм-турумунун мезгилинде тартиптик жазага тартылышы, башка ишке которулушу мүмкүн эмес, укукка каршы аракеттерди жасагандыгы үчүн эмгек келишими токтотулган учурларды кошпогондо, аларга өкүл болууга ыйгарым укук берген органдын макулдугу мүмкүн эмес.

9-статья.

Эркиндигинен ажыратуу зарылчылыгы жөнүндө чечим кабыл алуу укугу жамааттык келишим.

Жамааттык келишим түзүү зарылчылыгы жөнүндө чечимди иш берүүчү жана кесиптик бирлик же кызматкерлер ыйгарым укук берген башка өкүлчүлүктүү орган кабыл алууга укуктуу.

10-статья. Жамааттык келишимдин тараптары.

Жамааттык келишимдин тараптары болуп төмөнкүлөр саналат:

профсоюздук комитет же эмгекчилердин башка өкүлчүлүктүү органы тарабынан көрсөтүлгөн жумушчулардын кесиптик бирлиги;

уюмдун жетекчиси же ал ыйгарым укук берген иш берүүчү адамдар.

Уюмда бир нече профсоюздар же башка өкүлчүлүктүү органдар болсо, жамааттык келишимдин тарапы боло алат:

- ✓ уюмдун кызматкерлеринин көпчүлүгүн бириктирген жана бул укук башка профсоюздар,
- ✓ башка өкүлчүлүктүү органдар тарабынан ыктыярдуу түрдө берилген кесиптик бирлик.

11-статья.

Жжамааттык келишимге толуктоолор.

Мурдагы жамааттык келишимдин мөөнөтү аяктаганга чейин төрт айдан эрте эмес же документтерде белгиленген мөөнөттөрдө, тараптардын бири экинчи тарапка жаңы жамааттык келишим түзүү боюнча сүйлөшүүлөрдү баштоо жөнүндө жазуу жүзүндө билдирүү жөнөтүүгө укуктуу. Жамааттык келишимдин долбоору уюмдун бөлүмдөрүндө кызматкерлер тарабынан милдеттүү түрдө талкууланууга жатат жана келип түшкөн сын-пикирлерди, сунуштарды жана толуктоолорду эске алуу менен жыйынтыкталат. Аякталган долбоор эмгек жамаатынын жана иш берүүчүнүн жалпы чогулушунда (конференциясында) бекитилет жана ага кызматкерлердин жана иш берүүчүнүн ыйгарым укуктуу органынын жетекчиси кол коет. Жамааттык келишимдин тексти кол коюлгандан кийин он күндүн ичинде кызматкерлердин назарына жеткирилет. Эмгек жамаатынын жалпы чогулушунда (конференциясында) жана иш берүүчү тарабынан жамааттык келишимдин долбоору (толугу менен же жарым-жартылай) жактырылбаган учурда иш берүүчү (анын өкүлдөрү) жана кесиптик бирлик комитети же кызматкерлердин башка өкүлчүлүктүү органы

жамааттык келишимди кайра түзөт. эки тарап үчүн алгылыктуу чечимдерди табуу үчүн сүйлөшүүлөр. Мындай сүйлөшүүлөрдүн мөөнөтү он күндөн ашпоого тийиш. Жамааттык келишимдин такталган долбоору эмгек жамаатынын жана жамааттык келишимдин кыйла алгылыктуу долбоорун кабыл алган иш берүүчүнүн жалпы чогулушунун (конференциясынын) талкуусуна кайрадан коюлат.

12-статья.

Жамааттык келишимдин мазмуну.

Жамааттык келишимдердин мазмуну Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык тараптар тарабынан аныкталат. Жамааттык келишимдерде төмөнкү ченемдик жоболор милдеттүү түрдө бириктирилүүгө тийиш:

- эмгекти уюштурууну жакшыртуу жана ендуруштун натыйжалуулугун жогорулатуу;
- эмгекке акы төлөөнүн нормасы, формалары жана системалары, тарифтик ставкалардын жана эмгек акылардын өлчөмдөрү, алар үчүн кошумча төлөмдөр жана үстөктөр;
- сый акыларды индексациялоо, пособиелерди жана компенсацияларды төлөө;
- өлчөмү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленгенден төмөн болбоого тийиш болгон сый акы кечиктирилген учурда кызматкерге компенсация төлөөнүн тартиби;
- жамааттык келишимдин, макулдашуулардын жана Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарынын шарттарын бузуудан улам кызматкерге зыян келтирилген учурларда кызматкердин пайдасына компенсация төлөп берүүнүн тартиби жана өлчөмү;
- "Мамлекеттик пенсиялык социалдык камсыздандыруу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык иш берүүчү тарабынан төлөнүүчү карылыгы боюнча мөөнөтүнөн мурда жеңилдетилген пенсияларды төлөөнүн тартиби;
- ички эмгек тартибин жана эмгек тартибин жөнгө салуу;
- бошотулган жумушчуларды ишке орноштурууну, даярдоону жана квалификациясын жогорулатууну, ишке орноштурууну камсыз кылуу;
- эмгекти билим берүү менен айкалыштырган кызматкерлер үчүн кепилдиктер жана жеңилдиктер;
- уюмдарды жана ведомстволук турак-жайды приватташтырууда кызматкерлердин турак-жай-турмуш шарттарын жакшыртуу, кызматкерлердин таламдарын сактоо;
- кызматкерлерди жакшыртуу, санаториялык-курорттук дарылоо жана эс алуу;
- массалык түрдө кыскартууларды, эмгек чыр-чатактарын жана иш таштоолорду болтурбоо;
- уюмга келтирилген зыян үчүн кызматкерлердин жана иш берүүчүнүн жоопкерчилиги;
- жамааттык келишимди аткарбагандыгы үчүн тараптардын жоопкерчилиги;
- тараптар аныктаган башка маселелер.

Эгерде колдонуудагы мыйзам актыларында милдеттүү түрдө бекитүү жөнүндө тике көрсөтмө болсо, ченемдик жоболор жамааттык келишимге киргизилет. Жамааттык келишимде уюмдун экономикалык мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен мыйзамдарда жана келишимдерде белгиленген ченемдерге жана жоболорго (кошумча эс алуулар, пенсияга кошумчалар, пенсияга эрте чыгуу, бекер же жарым-жартылай төлөнүүчү тамактануу) салыштырмалуу башка социалдык-эмгектик жеңилдиктер жана кепилдиктер камтылышы мүмкүн. кызматкерлер үчүн, башка жеңилдиктер жана компенсациялар).

13-статья.

Жамааттык келишимдин күчү.

Тараптар жамааттык келишимдин колдонуу мөөнөтүн үч жылдан ашпаган мөөнөткө узартууга укуктуу. Жамааттык келишимдин күчү, эгерде анда башкача каралбаса, уюмдун (түзүмдүк бөлүмдүн) бардык кызматкерлерине жайылтылат.

Жамааттык келишим бир жылдан үч жылга чейинки мөөнөткө түзүлөт жана ага тараптар кол койгон күндөн тартып же жамааттык келишимде белгиленген күндөн тартып күчүнө кирет. Жамааттык келишим уюмдун башкаруу органынын курамы, түзүмү, аталышы өзгөргөндө, уюмдун жетекчиси менен эмгек келишими (контракт) бузулганда күчүндө калат. Жамааттык келишим кайра уюштурууда (кошуу, кошулуу, ажыратуу, ажыратуу, кайра түзүү) учурда кайра уюштуруу мезгилинде күчүндө калат, андан кийин тараптардын биринин демилгеси боюнча кайра каралууга тийиш. Уюмдун мүлкүнүн ээси өзгөргөндө жамааттык келишимдин күчү үч айга сакталат. Бул мөөнөттүн ичинде тараптар жаңы жамааттык келишим түзүү же колдонуудагы келишимди сактоо, өзгөртүү жана толуктоо боюнча сүйлөшүүлөрдү баштоого укуктуу. Уюм Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте жана шарттарда жоюлган учурда жамааттык келишим жоюунун бүткүл мезгилине күчүндө болот.

14-статья

Жамааттык келишимге өзгөртүүлөр жана толуктоолор.

Жамааттык келишимге өзгөртүүлөр жана толуктоолор анын колдонуу мөөнөтүнүн ичинде тараптардын өз ара макулдашуусу боюнча жамааттык келишимде белгиленген тартипте, ал эми ал аныкталбаса, аны түзүү үчүн ушул Мыйзамда белгиленген тартипте гана киргизилет.

15-статья

Жамааттык келишимдин аткарылышын контролдоо.

Жамааттык келишимдин аткарылышын контролдоо түздөн-түз тараптар же алардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тарабынан жүзөгө ашырылат.

Контролду жүзөгө ашырууда тараптар бул үчүн зарыл болгон бардык маалыматтарды берүүгө милдеттүү. Жамааттык келишимге кол койгон тараптар жыл сайын же жамааттык келишимде каралган мөөнөттө анын аткарылышы жөнүндө эмгек жамаатынын жалпы чогулушунда (конференциясында) отчет беришет.

16-статья.

Жамааттык келишимдин тараптарынын жоопкерчилиги.

Ушул Мыйзамдын талаптарын бузган жамааттык келишимдин тараптары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте жоопкерчилик тартышат.

17-статья.

Ушул Мыйзамдын күчүнө кириши.

Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет.